

POST TRUTH SİYASETTE BAE:

MANİPÜLASYON VE PROPAGANDANIN SIRADANLAŞMASI

“

Sahte ve üretilmiş gerçeklikleri siyasal söylem yoluyla bir dış politika aracına dönüştüren Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), değerlerin manipülasyonu ve imaj propagandası yoluyla askeri araçlar sayesinde erişemediği güç statüsüne ulaşmaya çalışıyor.

”

Gökhan Erel

Araştırma Asistanı, ORSAM

Arap Baharı sonrasında Ortadoğu'da halk hareketlerinin başarıya ulaşması-

nın, demokratik teamüllerin bölge ülkelerinde tanınıp uygulanmaya başlamasının ve İslami hareketlerin demokratik katılım hakkını kullanarak ülkelerin siyasi sistemlerine entegre edilmesinin önündeki en büyük engellerden bir tanesi, BAE liderliğinin benimsediği karşı-dev-

rim politikası olmuştur. Bu bağlamda yine aynı dönemde, Ortadoğu'da demokratik kazanımların devamını ve ülkelerin demokratik kapasitelerinin gelişmesini birçok yoldan her daim desteklemiş güç olan Türkiye, dolaylı olsa da BAE'nin karşı devrim politikala-

rının hedefinde bir ülke olmuştur. Son dönemde Türkiye'nin bölge ülkeleri ile gelişen siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkiler içerisine girmesinin ilk etapta Körfez'de sonrasında ise Ortadoğu'da yeni bir düzenin lokomotifi olmayı hayal eden BAE'nin Türkiye'yi hedef almaya başlamasında rolü olduğu savunulabilir.

Karşı devrim politikası çerçevesinde BAE, Ortadoğu'da demokratik düzeni destekleyen ve çoğunluk hükümetleri tarafından yönetilen ülkelere karşı birçok propaganda faaliyeti geliştirmiştir. Bu ülkelerin hedef alınmasının nedeni, BAE'nin dar çevrelerden oluşan ve birbirine kabilesel bağlar ile bağlı aileler tarafından yönetilen federal bir monarşi olması ile ilgilidir. Karar alma mekanizmalarının dar çevrelere hapsedilmiş olması, kamuoyuna hesap verilebilirlik açısından sınırlı bir sisteme sahip olan BAE'nin; aleyhte istihbarata, propagandaya ve manipülasyona sıradan bir dış politika aracı olarak davranmasına sebep olmaktadır.

“

Bu anlamda BAE, Doğu Akdeniz politikası bağlamında Türkiye'nin aleyhine savları bulunan ülkeler ile siber teknoloji merkezlerinde ortak faaliyetler yürütmektedir. Bu merkezlerden bir tanesinin Güney Kıbrıs'ta konuşlanmış olup, İsrail-BAE ortaklığında yürütüldüğü düşünülmektedir.

”

Özellikle son 10 yılda Mısır, Libya ve Yemen'deki siyasete ve askeri çatışmalara aktif taraf olup çoğu zaman çatışmalardaki insani dramların artmasında en büyük pay sahiplerinden biri olan BAE, resmi anlamda diplomatik ilişkilerinin olmadığı İsrail'den son yıllarda yaptığı teknoloji transferleri sayesinde birçok casusluk faaliyetine imza atmıştır. Askeri müdahaleciliğinin yanında BAE'nin, siber teknolojilerin kullanımı konusunda da batılı ülkelerin üssü haline geldiği söylenebilir. Bu anlamda BAE, Doğu Akdeniz politikası bağlamında Türkiye'nin aleyhine savları bulunan ülkeler ile siber teknoloji merkezlerinde ortak faaliyetler yürütmektedir. Bu merkezlerden bir tanesinin Güney Kıbrıs'ta konuşlanmış olup, İsrail-BAE ortaklığında yürütüldüğü düşünülmektedir.

Casusluk ve propaganda faaliyetleri konusunda sicili kabarık olan BAE'nin Şubat 2019'da deşifre edilen “Kuzgun Projesi” (Raven Project) ile bu projede kullanılan “Karma” programı sayesinde haklarında casusluk yaptığı kişiler arasında Katar Emiri Temim bin Hamed

el-Sani, Türkiye eski Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Umman Dışişleri Bakanı Yusuf bin Alevi de bulunmaktaydı. Nisan 2019'da BAE adına casusluk faaliyetleri yürüttüğü tespit edilen iki şahıs, Türkiye otoriteleri tarafından İstanbul'da tutuklanmış ve şahıslardan bir tanesi gönderildiği cezaevinde şüpheli bir şekilde hayatına son vermişti.

BAE'nin propaganda ve casusluk faaliyetlerinin yanında, anakronik ve provakatif dış politika söylemlerinin arkasında, Abu Dabi'nin yöneticisi el-Nahyan ailesinden Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı Abdullah bin Zayid ile Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Enver Karkaş bulunmaktadır. İkisinin Ortadoğu'daki Türk kültür ve siyasi mirasını ve bölgedeki Osmanlı geçmişini anlamlı bir temelden yoksun olarak reddetmeleri, BAE'nin manipülasyonu ve propagandayı etkili bir dış politika aracı olarak kullanma konusunda sarfettiği çabayı göstermektedir.

Önceki yıllarda her iki dış politika figürünün Osmanlı mirasının Ortadoğu'daki imajını karalamaya ça-

lışan demeçleri olmuştu. Abdullah bin Zayid, Birinci Dünya Savaşı'nda Medine Müdafaası ile kutsal emanetleri İngiliz işgalinden kurtaran Fahreddin Paşa'ya "hırsız" söyleminde bulunmuş ve bu çıkışı büyük tepki çekmişti.

Aslında BAE'nin bu tür mesnetsiz söylemler ile süslediği propaganda faaliyetlerinin koordineli bir şekilde işlediği söylenebilir. Ortadoğu'da bölgesel gelişmelerin dümenini kırabilecek ve bölgesel dinamikleri etkileyebilecek bir ülke olma iddiasında bulunan BAE, sadece Türkiye'nin değil; İran ve Katar gibi bölgesel rakiplerinin de bölgedeki imajlarını propaganda faaliyetleri ile karalamaya çalışmaktadır. Öyle ki, Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleri ile olan siyasi bağlarının yanında kültürel bağlarını dahi iyiden iyiye hedef almaya başlayan BAE, terörle mücadele gibi küresel güvenliğin temel bir prensibini reddetmekten geri durmayıp, "şimdiyi" şekillendirmek adına "tarihi" bulandırılmaktan da vazgeçmemektedir.

“

İçi boş imaj propagandası gibi, manipülatif siyasi söylemlerin de BAE lehine somut bir çıktısı olmamaktadır. Bu bakımdan, BAE'nin propaganda faaliyetleri ile bağlantılı olarak, Facebook ve Twitter gibi sosyal medya devleri, BAE'ye bağlı olduğu tespit edilen yüzlerce sahte hesabı ve propaganda yayan internet trollerin hesaplarını kapatmıştır.

”

Bu şartlar altında, Türkiye'nin PYD-YPG/PKK terör örgütüne karşı ülkenin güney sınırında oluşturabilecek bir terör koridorunun engellenmesi amacıyla başlattığı Barış Pınarı Harekatı da BAE tarafından kınanmış ve hoş karşılanmamıştır. Şimdiyi şekillendirme adına tarihi bulandırma konusunda BAE, yakın zamanda Suudi Arabistan'ın desteği ve finansmanı ile Memâlikü'n-nâr (Ateş Krallıkları) isimli bir diziyi yayınlamaya başlamıştır. Bir hayal ürününden öteye gidemeyecek olan bu dizi ile Osmanlı'nın Ortadoğu'daki mirasının sadece işgal ve yıkıcılık olduğu safasatası Arap halklarına aşılanamaya çalışılmaktadır. Bölgesel rakiplerinin terörle mücadelesini sözde "uluslararası hukuk" çekinceleri sebebiyle eleştirip kınayan BAE, aynı zamanda kültürel anlamda da halkları olumsuz olarak etkilemeye çalışmaktadır.

Kültürel faaliyetler kadar, siyasi söylemlerde de Türkiye hedef alınmaktadır. Kasım ayının sonunda Bahreyn'in başkenti Manama'da düzenlenen uluslararası ilişkiler forumu olan Manama Diyaloğu'nda Ortadoğu'daki istikrarsızlığın sebebinin bölgeye olan Türk ve İran müdahalesi olduğunu belirten Karkaş, provakasyon amaçlı demeçlerine bir yenisini daha eklemiştir. Fakat tıpkı içi boş imaj propagandası gibi, manipülatif siyasi söylemlerin de BAE lehine somut bir çıktısı olmamaktadır. Bu bakımdan, BAE'nin propaganda faaliyetleri ile bağlantılı olarak, Facebook ve Twitter gibi sosyal medya devleri, BAE'ye bağlı olduğu tespit edilen yüzlerce sahte hesabı ve propaganda yayan internet trollerin hesaplarını kapatmıştır.

Sosyal medya trollerin sistematik kullanımının yaygınlaşması bir yana, BAE'nin bunu yüksek ihtimalle farklı ülkelerin imajlarını sarsmak için kullanabilmiş olabileceği gerçeği, propagandanın boyutlarını gözler önüne seriyor.

İran, Katar ve Türkiye gibi bölgesel anlamda kendisine rakip olarak gördüğü ülkeler hakkında olumsuz imaj yayma çabası içinde olan BAE, bu imaj çalışmalarını aynı zamanda kendi ülkesindeki olası muhalif seslerin bastırılması amacıyla bir gözdağı olarak kurgulamaktadır. Anlaşılan o ki, 2011 Arap halk hareketlerinin yaşandığı yıllarda BAE'de baş gösteren siyasi aktivizm blogları gibi toplumsal ve sosyal tatminsizliğin ve demokratik taleplerin ertelenmesine yönelik eleştirilerin dile getirdiği platformların yayılması kökten engellenmeye çalışılıyor. Söz konusu bloglarda görüş belirten "BAE 5'lisi" ve "BAE 7'lisi" gibi aktivistlerin akabetinin olumlu olmadığını hatırlatmak gerekmektedir.

BAE'nin propaganda ve manipülatif manevralarına karşılık, Türkiye'nin de diplomatik teamüller çerçevesinde birtakım karşılıkları olmuştur. Bu hamlelerden sonuncusu İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Muhammed Dahlan'ın kırmızı listeye alınacağını belirtmesidir. Dahlan, Türkiye karşıtlığının simge bir figürü olmasının yanı sıra Abu Dabi'nin koruması altında olduğu düşünülen bir isimdir. Dahlan'ın PYD-YPG/PKK ve FETÖ gibi terörist örgütlerle de iltisaklı olduğu iddia edilirken bu hamlenin gelmesi, propaganda faaliyetleri ve manipülatif manevralara karşı vurulan önemli bir darbe olmaktadır. ■